

ЗМІСТ

Засідання дев'яте
(Середа, 27 лютого 2019 року)

Оголошення, заяви, повідомлення, пропозиції, виступи народних депутатів України	...2
Інформація про створення міжфракційного депутатського об'єднання «Жіноча ініціатива за сімейні цінності»	...14
Заяви фракцій:	
«Блок Петра Порошенка» і «Народний фронт»	...15
«Батьківщина» та Радикальної партії Олега Ляшка	...16
Відхилення проекту Закону «Про внесення зміни до статті 44 Закону України «Про вищу освіту»	...18
Розгляд проекту Закону «Про медіацію»	...41

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ДЕВ'ЯТЕ

*Сесійний зал Верховної Ради України
27 лютого 2019 року, 10 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! Прошу заходити до залу, займати робочі місця, готуватися до реєстрації.

Увімкніть, будь ласка, систему «Рада». Прошу провести реєстрацію для участі в засіданні.

У сесійному залі зареєструвалися 337 народних депутатів. Ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Колеги, сьогодні день народження в Оксани Василівни Юринець. Пані Оксано, вітаємо з днем народження, бажаємо успіху (*Оплески*).

Нагадую, що відповідно до Регламенту сьогодні ми маємо 30 хвилин для виступів народних депутатів. Хто має намір і бажання взяти участь в обговоренні, прошу записатися.

Віктор Развадовський передає слово для виступу Сергію Мельничуку.

МЕЛЬНИЧУК С.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Доброго ранку, шановний головуючий, громадяни України, журналісти, колеги! Останніми днями тема, порушена в ЗМІ, дійсно, схвилювала всю спільноту не тільки в Україні. Але чому ми дивуємося? Ми тільки зараз це побачили? Чи ми не бачили з екранів тут, як різали військову техніку у 2014 році, а після того людина, яка це кришувала, яка очолювала ВСП у зоні проведення антитерористичної операції, змінила на посаді Петра Мехеда. Нагадаю, що Петро Мехед – був представником Майдану в одній із силових структур. Де квоти від Майдану в інших силових структурах та відомствах? Де нагляд представників

Майдану за всіма структурами, щоб Революція Гідності все-таки закінчилася? Вона не закінчена, вона ще відбуватиметься.

А далі працювали інші мародери, вирубували ліси, наживалися на пожежних автомобілях, розкрадали угіддя, закупували військово майно, вертольоти, автомобілі тощо.

То чи варто далі працювати тут? Ні. У відставку має піти і парламент, і вся діюча влада разом з Президентом. Має бути повне перезавантаження. Український народ терплячий, але його вже дістало те, що відбувається, і той налив усе одно колись прорве.

Хочу нагадати, що в цих структурах, які фігурують, були наглядові ради. Хто входив до них? Є Секретар Ради національної безпеки і оборони України. Думаєте, це все без них робилося? Гадаю, що з їх мовчазної згоди, а, можливо, вони теж брали участь.

Це все має встановити слідство. Якщо створюєте ТСК, то робіть це щодо всіх випадків, не щодо конкретного.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До слова запрошується Олександр Валерійович Долженков. Він передає слово для виступу Олександру Вілкулі.

Будь ласка.

ВІЛКУЛ О.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановний народі України! Влада повністю втратила совість, ховається за гаслами про сильну армію, а насправді ми бачимо, як вона обкрадає її. Владі не важливе життя солдат. Матеріал про корупцію першого заступника секретаря РНБО України, одного з найближчих друзів Президента Порошенка – це вже не перша інформація про, фактично, торгівлю на крові. Не перший раз ми кажемо, що для цього режиму війна – це не тільки влада, а й величезний брудний бізнес, – знову і знову «любі друзі».

Скажіть, будь ласка, ця влада закінчить війну, на якій заробляє мільярди? Ніколи. Навпаки, коли їй будуть потрібні гроші, на фронті, ніби випадково, загостряться бойові дії, тому що там їх родичів та будинків немає. А ось їхні мільйонні надприбутки – там.

Вимагаю негайного створення в парламенті тимчасової слідчої комісії і вже підтвердив свою готовність увійти до її складу. Наполягаю, щоб Президент негайно прийшов до парламенту і відповів на запитання. Петре Олексійовичу, ми чекаємо на вас у Верховній Раді. Ви вибачилися за те, що не змогли зупинити війни. То чому ж ви не вибачилися за те, що на цій війні заробляєте мільярди? Мародерство, війна, злидні – ось справжні гасла Порошенка. Я закликаю Петра Олексійовича добровільно зняти свою кандидатуру з виборів.

Шановний народе України, Президентом має бути той, хто зупинить війну, а не той, хто заробляє на ній мільярди. Ця влада ніколи не зупинить війни, отже це зробимо ми. Ми відбудуємо країну, повернемо людям нормальне життя. Досить вже цього життя по-новому, українці мають жити в мирі та по-людськи.

Саме тому «Опозиційний блок» негайно розпочинає шлях до народного імпічменту – всенародний збір підписів проти другого терміну Президента Порошенка. Адже виписаний шлях до імпічменту через парламент сьогодні нереальний, і навряд чи парламент зможе його пройти. А народний імпічмент – це реальна воля народу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Заболотний Григорій Михайлович передає слово для виступу Олексію Гончаренку.

ГОНЧАРЕНКО О.О., секретар Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні друзі! Хочу звернутися до вас з проханням все-таки обов'язково завтра розглянути законопроект № 9331, який стосується кримських зрадників – тих, хто зрадив свою Батьківщину, сприяв окупації та анексії Кримського півострова.

На жаль, учора, в день кримського супротиву російській окупації, ми не змогли розглянути це питання. Але я дуже сподіваюся, що завтра ми знайдемо для цього час та можливість. Саме в ці дні, п'ять років тому чинився опір всіх проукраїнських сил тій російській анексії, яка відбувалася. Саме тоді до Криму єдиний з усіх українських топ-політиків прилетів Петро Порошенко з метою змінити ситуацію та

зупинити анексію. Тому так важливо сьогодні обов'язково підтримати наших кримчан, тих, хто дивиться з Криму на Україну, очікуючи, коли ми приймемо рішення, які наблизять повернення контролю України над нашим Кримом. Це перше.

Друге. За інформацією, яку ми маємо, Конституційний Суд України скасував дію статті щодо незаконного збагачення. Від імені фракції «Блок Петра Порошенка» хочу сказати, що ми дуже шкодуємо щодо прийняття такого рішення і вважаємо, що його негайно треба змінити (*Шум у залі*). Щоб ті, які показують, що начебто в них нічого немає, як наприклад, лідерка однієї з фракцій парламенту, у якої немає ані житла, ані машини, але є свита в десятки людей – охоронців, перукарів і таке інше, за це все несли відповідальність (*Шум у залі*).

Колеги, пропонуємо всім доєднатися до нас і терміново підготувати відповідний законопроект, прийняття якого дозволить повернути статтю щодо незаконного збагачення до Кримінального кодексу України (*Шум у залі*).

Істерика, яка зараз відбувається у шановних представників, неспроста, а тому що ми сказали про Крим. У той час, коли одна з кандидаток казала, щоб жоден танк не виїхав з частини, жоден солдат не взяв в руки автомат, Порошенко захищав Крим. Через це їх так муляє, і тому у них така істерика. Пийте час з м'ятою та мелісою, у вас ще все попереду (*Шум у залі*).

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До слова запрошується Бондар Михайло Леонтійович.

Колеги, прошу тишини в залі.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Народний фронт»). Доброго ранку! Михайло Бондар, виборчий округ №119, Бродівщина, Радехівщина, Кам'янка-Бузький та Буський райони. До мене звернулися працівники загальноосвітньої школи I-III ступенів села Павлів Радехівського району Львівської області, через проблеми, пов'язані з виділенням земельних паїв. Порухення, виявлені під час роздержавлення та

приватизації земель Колективного сільськогосподарського підприємства імені Лесі Українки, були визнані Радехівським районним судом Львівської області та стали причиною порушення прав заявників. У зв'язку з тим, що заявники вже не раз зверталися до Павлівської сільської ради Радехівського району Львівської області та керівництва району з проханням допомогти відновити їх порушені права та інтереси, їх проблеми й досі не розв'язані. А для самостійного захисту своїх прав вони не можуть отримати необхідної інформації.

Отже, повторно прошу саме керівника відділу Держземагентства у Радехівському районі надати замовникам, заявникам та мені детальну інформацію про наявність нерозподілених земель пайового фонду на території Павлівської сільської ради та за її межами у графічному та текстовому виглядах.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Вікторія Петрівна Сюмар передає слово для виступу Андрію Тетеруку. Будь ласка.

ТЕТЕРУК А.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановний пане Голово! Шановні колеги народні депутати! Я не раз, починаючи з 2016 року, звертався з цієї трибуни з пропозицією визначити день вшанування пам'яті загиблих захисників України. Спочатку це була ініціатива Верховної Ради України в якості постанови, потім було визначено, що такий день має визначити указом Президент України Петро Порошенко.

Насправді було зроблено великий обсяг роботи. Після кількох нарад з Президентом було проведено розширений круглий стіл, на якому були присутні родини загиблих наших побратимів, духовенство країни, включаючи Філарета, народні герої України, представники Генерального штабу, Міністерства оборони України, тобто всі верстви населення, які могли б репрезентувати його думку. Одноставно було прийнято рішення, що такий день має бути встановлений в Україні, ми повинні вчитися поважати тих, хто своїм життям дозволяє нам мріяти і будувати майбутнє.

Навіть після того як наша депутатська фракція Політичної партії «Народний фронт» звернулася до Президента з проханням не зтягувати з підписанням указу, ми отримали відповідь з Адміністрації Президента про те, щоб повернутися до розгляду порушеного питання після закінчення бойових дій на сході країни, відновлення її суверенітету та територіальної цілісності.

Я вважаю це рішення неприпустимим, необдуманим і таким, що суперечить здоровому глузду. Тому що Ізраїль з перших днів свого існування виборює в жорсткому протистоянні з країнами, з якими межує, своє майбутнє, до того ж вони щороку вшановують пам'ять загиблих, які захищали суверенітет Ізраїлю. Сполучені Штати так само мають день вшанування пам'яті загиблих ветеранів. Лише в Україні ми чомусь розмірковуємо, потрібно чи непотрібно це робити, завдаючи додаткового болю родинам наших загиблих бойових побратимів і, власне, нашим військовослужбовцям, усім, хто захищає нашу країну, щоденно виходячи на виконання бойових завдань за призначенням.

Я як командир, який втратив своїх підлеглих в боротьбі з російським окупантом, маю моральний обов'язок зробити все можливе, щоб цей день було визначено. Президент Порошенко як Верховний Головнокомандувач так само має моральний обов'язок встановити цей день, не прив'язуючи до дати, яка не визначена, в майбутньому. Ми маємо затвердити цей день і навчитися цивілізовано шанувати на рівні держави життя кожного українця, яке було втрачено задля захисту суверенітету та територіальної цілісності нашої держави. Ми повинні бути людьми і вчитися цивілізовано віддавати...

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Завершуйте, будь ласка, 30 секунд.

ТЕТЕРУК А.А. ...глибоку шану кожному українцю, кожній донці та синові України, які загинули в боротьбі за майбутнє нашої країни. Цей день має бути встановлений вчора, це наш моральний обов'язок.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

До слова запрошується народний депутат Павло Унгурян. Прошу.

УНГУРЯН П.Я., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Слава Ісусу Христу! Шановні колеги! Хочу звернути вашу увагу на шокуючі дані, які були оприлюднені буквально кілька тижнів тому, коли ми працювали в округах. Я не знаю, чи були ви в місті Івано-Франківську, можливо, хтось у парламенті представляє Івано-Франківськ чи Івано-Франківську область. Йдеться про те, що за підсумками 2018 року чисельність населення Україна скоротилася, і це скорочення співставне з кількістю населення славетного міста Івано-Франківська, тобто близько 250 тисяч людей.

Шановні колеги народні депутати, щоденно в Україні народжується близько 900 малюків, а помирає понад 1600 українців. Це означає, що Україна щоденно втрачає близько 700 людей. Ось сьогодні ми, дасть Бог, проживемо день, українців поменшає на 700, завтра – мінус 700, післязавтра – мінус 700. І це лише показники народжуваності та смертності. Якщо додати до цього трудову, студентську міграції, то Україна скорочується страшними темпами. Нам сьогодні потрібно терміново вживати заходів, які, по-перше, стимулювали б народжуваність дітей, багатодітні родини, а, по-друге, молодь залишалася б в Україні і народжувала б саме тут.

Закликаю усіх кандидатів в Президенти, у нас їх багато, додати цей блок національної безпеки і, власне, демографії – майбутнього України, до своїх передвиборчих програм і в риторичку, яка сьогодні... Друзі, ми маємо цей виклик подолати, бо скоро нам як парламенту не буде ким в Україні керувати. Ми скорочуємося як нація. Якщо додати до цього ще й всі антиукраїнські, антисімейні технології, які нам нав'язуються через якісь незрозумілі рухи, через якісь гендерні ідеології, через якісь антидискримінаційні експертизи в підручниках, де написано, що не потрібно вчити, що є тато і мама, що може бути тато і тато, а дівчата – майбутні мами, які мають бути берегинями своєї родини, – це, вибачте, якісь гендерні стереотипи. Що це за маячня?

Закликаю Міністерство освіти і науки України не вестися на ці грантові програми, а всіх об'єднатися, і запрошую на Всеукраїнський форум сім'ї, який відбудеться цієї п'ятниці в Українському домі разом...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Наступний виступ народного депутата Ігоря Шурми. Будь ласка.

ШУРМА І.М., член Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Звертаюся до тих народних депутатів, які входять до коаліції «Європейський вибір». То я вам покажу, який європейський вибір ви пропонуєте в Україні: кнопкодавяти під час голосування за законопроекти, а потім не виконувати законів. Хочете приклад? Будь ласка.

Це ви за відсутності концепції розвитку національної системи охорони здоров'я проголосували за закон щодо автономізації закладів охорони здоров'я. Він мав набрати чинності до 1 січня 2019 року. Для цього був так званий пільговий режим переходу. Зроблено в Україні? Не зроблено. Де Міністерство охорони здоров'я, яке відповідає за його рішення? Забудьте про Супрун, її немає. Прем'єр-міністр сказав, що всю відповідальність бере на себе. Кабінет Міністрів завалив роботу, розчавив ту медицину, яка існувала.

Законопроект [№ 6327](#) про вашу так звану реформу щодо європейського вибору. Коли вона мала запрацювати? З 1 січня 2018 року. Запрацювала так-сяк з першого півріччя, бо грошей немає. У «Прикінцевих положеннях» виписано, щоб виділяти на охорону здоров'я 5 відсотків валового внутрішнього продукту. А ви в бюджеті продавили замало 3 відсотки, бо грошей немає. Ця реформа буксуватиме. Я не знаю, хто там піде за пацієнтами, але ви звідти точно підете, бо Кабінет Міністрів відповідає за його реалізацію.

У травні минулого року ви взагалі не знаю, чим думали, в період війни, коли зникають люди, прийняли в цьому залі закон про трансплантацію. До того ж на засіданні комітету народні депутати з усіх фракцій казали не голосувати, тому що він не набере чинності з 1 січня 2019 року, а старий закон припинить свою дію. Голосували всі.

Учора на засідання комітету привели нещасних мам, мовляв давайте терміново продовжувати термін дії цього закону. Там був присутній і чоловік, якого покриває Кабінет Міністрів, який казав: «Це рак! Вони всі помруть». Ви помрете політично, це точно. І ця людина обіцяла цей законопроект провести. Нічого не зробили. Ви завтра будете тиснути кнопку за закон про трансплантацію.

Чи є новий законопроект, який має об'єднати два існуючих на сьогодні? Немає. Він ще навіть не зареєстрований. Ви тексту не читали. Ви за це завтра проголосуєте і будете нести повну відповідальність за те, що такий закон знову-таки не запрацює, бо за півроку відповідний законопроект дуже важко буде розробити.

Натомість запропонували нову посаду – трансплант-координатор з вищою освітою, і невідомо які вимоги. Класна наша держава, європейський вибір: трансплант повинен мати вищу освіту, а міністр буде без освіти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

До слова запрошується Микола Княжицький. Будь ласка, пане Миколо.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановні колеги! Завтра ми повинні розпочати розгляд надзвичайно важливого проекту Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної». Прийняти його в цьому скликанні є громадянський, політичний обов'язком перед нашими дітьми, родинами, нашим майбутнім.

Коли я дивлюся на деяких телевізійних каналах ролики про те, як нібито олігархи хочуть мовою розділити суспільство, то розумію, що якраз олігархи і є замовниками цих роликів, тому що жоден олігарх не підтримує цього законопроекту. Вони все роблять, щоб у цьому залі не було людей, не було засідань, щоб такий закон не було прийнято до виборів і після.

Але ми зробимо все, щоб його прийняти. Тому що відповідно до опитувань Центру Разумкова, 85 відсотків українців вважають

українську мову своєю рідною. Законопроект, який ми хочемо прийняти, повинен захистити права всіх українців, які проживають в Україні.

На сьогодні ми не маємо жодного закону, який регулював би застосування української мови як державної, тому що його було скасовано рішенням Конституційного Суду України разом із так званим законом Ківалова – Колесніченка, хоча такі закони мають всі наші сусіди: Польща, Словаччина та країни Балтії. Якби вони не мали відповідних законів, то поляки і сьогодні розмовляли б російською, німецькою, чехи – німецькою, а країни Балтії – російською мовами. Якщо ми хочемо побудувати нормальну країну, маємо прийняти демократичний закон, проект таким і є. Він жодним чином не позбавляє національні меншини чи корінні народи права користуватися своїми мовами, він їх захищає, хоча цей захист буде прописано в додатковому законі, проект якого Кабінет Міністрів внесе в наступні шість місяців.

Проти прийняття цього законопроекту розповсюджується величезна кількість міфів. Наприклад, що створюватиметься якась мовна інспекція. Не буде ніякої мовної інспекції. Є лише два органи: комісія, яка затверджує стандарти мови (це вчені), і уповноважений з питань мови, який слідкує за тим, як існуючі чинні органи виконують це законодавство.

Кажуть, що такий закон вводить люстрацію всіх військових. Та ні, всі військові як служили, так і будуть служити, засвідчуючи своє знання мови тим, що вони вивчали українську мову в середній школі.

Закон захищає нашу мову, наші медіа, нашу країну від зросійщення. Мені боляче дивитися на ті маніпуляції, брехню і зусилля, що проводять ті люди, які не хочуть, щоб Україна повстала як незалежна, сильна держава. А таку державу ми не побудуємо, якщо мовно, культурно, економічно не відділимося від тієї країни, яка колонізувала нас 300 років, яка забороняла українську мову, яка не дозволяла побудувати демократію. Тому що в демократичній країні, де говоримуть українською з повагою до мов національних меншин та корінних народів, ніколи не буде диктатури. Щоб не було диктатури, ми таку країну маємо побудувати за європейськими правилами,

прийнявши до першого туру виборів Президента проект Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

До слова запрошується Олег Медуниця. Будь ласка.

МЕДУНИЦЯ О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 157, Сумська область, політична партія «Народний фронт»). Шановні колеги! Шановні українці! З цієї трибуни не раз виступали щодо проблем надання субсидії населенню України. За часів, коли на посаді Прем'єр-міністра перебував Арсеній Яценюк, порядок обрахування субсидій був фактично декларативним. Незалежно від того, хто був зареєстрований у тому чи іншому помешканні, люди отримували субсидії, навіть на житло, яке знімають.

На жаль, останнім часом категорія осіб, які мають право на отримання житлово-комунальних субсидій, постійно звужується. У минулому році уряд навіть у постанову, яка регламентує цей порядок, вписав дискримінаційну норму, що той, хто не сплачує єдиного соціального внеску, позбавляється субсидії. Ми з цієї трибуни змусили уряд переписати це положення. І тепер всі, хто має заборгованість із заробітної плати, зокрема на державних підприємствах, мають змогу отримувати субсидії.

Але залишилася величезна категорія громадян, які позбавлені цього права. Це люди, переважно старшого віку, які втратили зв'язок з тими людьми, які зареєстровані в квартирі, і не можуть їх виписати ані фізично, ані за рішенням суду. Це пенсіонери, діти яких виїхали за кордон. Це одинокі матері, які, наприклад, розлучилися із своїми чоловіками, не мають зв'язку, а він усе одно зареєстрований, і органи соціального захисту примушують їх подавати довідку про доходи людини, яка вже давно не проживає із своєю родиною. На мою думку, це дискримінація.

Тому існуюче положення дає змогу місцевим органам соціального захисту регулювати ці питання, але лише рекомендаціями, викладеними в листі Міністерства соціальної політики. Я разом з групою народних депутатів вимагаю внести зміни до постанови, де чітко

виписати права таких категорій українських громадян на отримання житлово-комунальної субсидії. Несправедливо, одним субсидію надавати, а інших, які перебувають ще в гірших умовах, позбавляти. Адже не скрізь органи місцевого самоврядування, які нараховують субсидії, мають добру волю і йдуть назустріч людям. На жаль, у багатьох випадках вони штучно залишають людей без субсидій. Закликаю уряд навести в цьому порядок.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

До слова запрошується народний депутат Іван Спориш. Будь ласка, пане Іване.

СПОРИШ І.Д., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, партія «Блок Петра Порошенка»). Звичайно, зустрічаючись із своїми виборцями, завжди вибачаємося перед ними за роботу Верховної Ради. Учора за цілий день ми прийняли лише Закон «Про схвалення рішення Президента України про допуск підрозділів збройних сил інших держав на територію України у 2019 році для участі у багатонаціональних навчаннях». Могли б прийняти значно більше. Чому? Тому що, на жаль, з цієї трибуни в березні до виборів ми завжди будемо чути тільки передвиборчий піар. А дуже хотілося б, щоб ми більше говорили про те, що хвилює нас, українців, що хвилює сьогодні Крим. Гадаю ми постійно, не тільки сьогодні, з цієї трибуни повинні казати про п'ять років вторгнення Росії в Крим. Сьогодні наші колеги народні депутати – кримські лідери своє здоров'я віддають за те, щоб Крим був вільним.

На жаль, оці всі брехливі путінські «зелені чоловічки» п'ять років тому вторглися, і ми сьогодні повинні зробити все для того, щоб кримські татари почули, що ми хочемо все зробити, щоб Крим, хоча він є українським, скоріше звільнили від Росії.

Хочу ще декілька слів сказати про пенсіонерів, які сьогодні отримуватимуть доплати. Звичайно, ми слухаємо тільки популізм. Але ці бідні люди, це сільське населення, наші виборці, дійсно, потребують і повинні отримувати ці доплати. Ще півроку назад ми, особисто Ніна Южаніна, говорили, що всі кошти, які надійдуть від розмитнення

«євроблях», будуть спрямовані на пенсії та малозабезпеченим сім'ям. Це правильно. Думаю, сьогодні з цієї трибуни ми ще почуємо багато різних компроматів у зв'язку з тим, що кожен піаритиметься з приводу прийдешніх президентських виборів.

Проте хочу звернути увагу з трибуни Верховної Ради України, що моїх виборців (це смт Чернівці) хвилює зовсім інше. Насамперед сьогодні на 90-95 відсотків повністю зроблено обв'язку газопроводів, на жаль, залишилося 5 відсотків, і НАК «Нафтогаз України» ніяк не може підключити мої Чернівці, що на Вінниччині, і пустити людям газ. Це дуже велика біда. Це перше.

Друге. Ще одна біда, на якій я також хочу наголосити...

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершуйте. Будь ласка, 30 секунд.

СПОРИШ І.Д. ...що вже зійшов сніг, і разом з ним зійшли дороги. Звичайно, ми розуміємо, скільки багато зроблено урядом з приводу будівництва доріг. Проте автошлях на Вінниччині Вапнярка – Крижопіль не поганий, це дорога, якої взагалі немає. Сьогодні ми повинні ремонтувати не ті дороги, які погані, їх у нас дуже багато, а ті, яких взагалі немає. А це саме автошлях державного значення, і ми повинні звернути на це увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, колеги, час, відведений для виступів, завершено. До президії надійшло кілька заяв і оголошення.

Відповідно до статті 60¹ Регламенту Верховної Ради України повідомляю про створення у Верховній Раді України восьмого скликання міжфракційного депутатського об'єднання «Жіноча ініціатива за сімейні цінності». Головою цього об'єднання обрано народного депутата України Білозір Оксану Володимирівну. Вітаємо вас!

Колеги, надійшло дві заяви на перерву. Одну заяву готові замінити виступом, а щодо іншої – просять реальну перерву на 30 хвилин.

Отже, спочатку я надам слово для виступу представнику від «Блоку Петра Порошенка» та «Народного фронту», а потім – перерва.

Будь ласка, 3 хвилини.

ЛУЦЕНКО І.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Шановні виборці! Тиждень тому ми збиралися в цьому залі, де були присутні військові, активісти, представники кримськотатарського народу, наші зарубіжні гості, іноземні представники, підбивали підсумки п'ятирічної агресії, яку Російська Федерація здійснює по відношенню до України та українського народу. Говорили про ганебно анексований Крим, окупований Донбас, загалом про присутність російських військ на українській території.

Наші європейські друзі відзначили велику мужність українського народу. Зокрема, Дональд Туск – голова Європейської Ради, однозначно і сильно підтримав Україну, відзначивши реформи, які були проведені за ці п'ять років, при тому, що Україна фактично перебуває у стані війни з Російською Федерацією.

Так ось громадяни України, слухаючи зараз мій виступ з цієї трибуни, запитують себе, що дали ці реформи кожному українцю. Дам відповідь. Бюджет 2019 року, за який голосували всі народні депутати, крім окремих опозиційних фракцій, носить основний принцип: держава захистить всіх, хто потребує її допомоги. На сьогодні 63 мільярди гривень, плюс 3 мільярди субвенцій надано місцевим бюджетам на виплати соціальної допомоги. Усі сім'ї, які мають низькі доходи, отримають допомогу на своє проживання. Сюди враховується і «пакунок малюка», і «муніципальна няня», і допомога багатодітним сім'ям. У бюджеті закладено кошти на монетизацію субсидій. У цьому році субсидії надаватимуться кожному громадянину, кожному домогосподарству, які не можуть до кінця сплатити комунальних послуг. Це дасть можливість підтримати людей, а з іншого боку – дозволить заощаджувати газ, енергоресурси, що позитивно складеться на енергетичній безпеці держави.

Сьогодні будуть додатково індексовані пенсії – 300 гривень для восьми мільйонів пенсіонерів. Велику суму коштів – 2 тисячі 420 гривень буде виплачено в березні та квітні тим пенсіонерам, пенсії яких досить малі. Це влада, маючи можливості економіки, яка дванадцять кварталів поспіль показує ріст, допомагає і повернулася обличчям до людей.

У три рази підвищилася заробітна плата вчителів. Близько 3 мільярдів виділено на діагностику та будівництво кардіоцентрів. В Україні побудовано та відремонтовано 3 тисячі 800 кілометрів доріг. Це ті досягнення, які сьогодні вдалося українській владі показати громадянам. Це ремонти шкіл, ремонти та будівництво дитячих садків, зменшення черг у ці садочки, створення нового освітнього простору для нашої молоді, додаткові ремонти освітлення...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, ініціатори наступної заяви вимагають реальної перерви. Це фракції «Батьківщина» та Радикальної партії Олега Ляшка.

Оголошується перерва на 30 хвилин – до 11 години 10 хвилин. Запрошую голів фракцій на третій поверх до кімнати нарад.

Будь ласка.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, перепрошую, нарада затягнулася.

Зараз ініціаторам перерви я надам можливість виступити, і потім перейдемо до розгляду питань порядку денного.

Колеги, прошу заходити до залу, щоб сьогодні ми мали шанс повноцінно розглянути хоча б один законопроект.

Юлія Володимирівна Тимошенко. Будь ласка, 3 хвилини.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Хочу звернутися до народу України, до всіх, хто зараз нас чує, тому що те, що відбувається в Україні, це практично екстраординарні обставини, це скандал світового масштабу. У період війни, коли на кордоні в упор

розстрілюють наших військових, окуповані Крим та Донбас, Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України – Президент України через своє підприємство «Ленінська кузня» проводив корупційні оборудки, постачаючи зіпсовані, непридатні для використання запасні частини для української військової техніки з країни-агресора нашим заводам оборонного комплексу, у такий спосіб підриваючи обороноздатність нашої країни, продаючи з відкатами, з відмиванням кешу. Такі абсолютно обґрунтовані, доведені документально розслідування зробили наші журналісти.

Скандал досяг апогею, і парламент не має права відсиджуватися, не включати тих інструментів, які передбачені Конституцією – процедуру імпічменту Президента. Більше жодна силова структура не може розслідувати злочини Президента, тільки парламент відповідно до Конституції.

Сьогодні виникло питання, чи парламент є співучасником цієї мегакорупції? Те, що розслідували журналісти, – це лише верхівка айсбергу. Через підприємство Президента – Верховного Головнокомандувача країни, а також за допомогою його корупційного оточення здійснюються мегакорупційні оборудки на постачанні непридатної техніки для української армії, а також насилля над оборонним комплексом, адже там відбуваються відкати у два – чотири рази. Усе це сьогодні дає нам можливість проаналізувати всю діяльність «Укроборонпрому» та поставки Міністерству оброни України. Для цього потрібно створити тимчасову слідчу комісію.

Хочу подякувати фракціям Радикальної партії Олега Ляшка, партії «Об'єднання «Самопоміч» (підписали в повному складі), позафракційним народним депутатам за те, що підписали документ про створення тимчасової слідчої комісії. Можу також сказати, що в кожній фракції є народні депутати, які підтримали пропозицію про створення тимчасової слідчої комісії, зокрема й про початок процедури імпічменту Президента.

Проте на сьогодні, на жаль, є декілька фракцій, які не дають своїх членів до цієї тимчасової слідчої комісії, а отже, не було прийнято рішення поставити на голосування і створити цю тимчасову слідчу комісію. До того ж були незаконно відкликані підписні листи щодо збору підписів за процедуру імпічменту Президента.

Вимагаємо, щоб завтра питання про створення тимчасової слідчої комісії було прийнято і розслідування корупційної діяльності Верховного Головнокомандувача на армії було припинено, щоб абсолютно всі були притягнуті до відповідальності.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, перед тим як перейти до розгляду наступного питання порядку денного, хочу нагадати з приводу ситуацій, які виникають в залі під час обговорення того чи іншого законопроекту.

Хочу зачитати частину п'яту статті 52 Регламенту Верховної Ради України, у якій зазначено: «Якщо промовець перевищує час, відведений для виступу, або висловлюється не з обговорюваного питання чи виступає не з тих підстав, з яких йому надано слово, головуючий на пленарному засіданні попереджає його про це, а в разі подальшого порушення вимог цього Регламенту – позбавляє його слова». Колеги, це пряма норма, яка використовується в європейських парламентах, ПАРЄ, асамблеях. Наголошую, це навіть не право, а обов'язок чи Голови Верховної Ради, чи головуючого під час засідання, і щоб у нас з цього приводу не виникало дискусій.

Переходимо до розгляду проекту Закону «Про внесення зміни до статті 44 Закону України «Про вищу освіту» ([№ 5023](#)). Хто за те, щоб розглянути його за скороченою процедурою, прошу голосувати.

«За» – 64.

Рішення не прийнято

Отже, розглядаємо законопроект за повною процедурою.

До доповіді запрошується заступник міністра соціальної політики Олександра Ігорівна Чуркіна. Будь ласка, на трибуну.

До співповіді підготуватися Співаковському.

ЧУРКІНА О.І., заступник міністра соціальної політики України з питань європейської інтеграції. Доброго ранку, шановний Андрію Володимировичу, шановні народні депутати! Законом України «Про внесення зміни до деяких законодавчих актів України» від 24 грудня 2015 року було внесено зміни до частини третьої статті 44 Закону України «Про вищу освіту». Згідно із змінами право брати участь у конкурсі на вступ до закладів вищої освіти за результатами вступних

іспитів з відповідних предметів мають, зокрема, діти-сироти. Водночас діюча норма наразі не розповсюджується на дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа. Тому відповідно до законодавства державні соціальні гарантії, стандарти та нормативи, які наразі встановлені для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, є однаковими. До того ж право на переважну більшість передбачених законодавством пільг, зокрема на повне державне утримання до завершення навчання, мають також особи з числа дітей-сиріт та позбавлених батьківського піклування.

Саме тому у даному законопроекті пропонується поширити дію статті 44 на дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа. Прийняття зазначеного акта дозволить дітям, позбавленим батьківського піклування, та особам з їх числа, брати участь у конкурсах, випробуваннях на пільгових умовах під час вступу до закладів вищої освіти.

Шановні народні депутати, з метою збереження та захисту прав цих дітей ми дуже просимо підтримати законопроект № 5023.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Вам було відведено на виступ 10 хвилин. Залишайтеся, будь ласка, на трибуні. Не хвилюйтеся, ви в дружньому колі народних депутатів України.

Шановні колеги, прошу записатися на запитання.

Народний депутат Мельничук, передає слово Івану Споришу. Будь ласка, пане Іване.

СПОРИШ І.Д. Звичайно, дякуємо пані Олександрі Чуркіній за даний законопроект, тому що ми повинні думати та захищати, як нею було сказано, дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, а також осіб з їх числа. Думаю, ми всі повинні обов'язково сьогодні захистити дану категорію дітей.

Поясніть, будь ласка, яка приблизно кількість таких дітей станом на цей рік?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пані Олександро, ваша відповідь.

ЧУРКІНА О.І. Дякую. Станом на початок 2019 року загальна кількість таких дітей становила 71 тисячу 500 осіб, з яких 21 тисяча – це діти-сироти, які вже підпадають під дію закону, і 49 тисяч – це діти, позбавлені батьківського піклування. Але ми розуміємо, що це не діти, адже їхній вік перевищує 23 та 35 років, тобто більшість з них – це дорослі люди з освітою.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Наступне запитання знову Івана Спориша. Будь ласка.

СПОРИШ І.Д. Прошу передати слово Григорію Михайловичу Заболотному. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Увімкніть, будь ласка, мікрофон пана Григорія.

ЗАБОЛОТНИЙ Г.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»).* Дякую. Шановна пані Олександро, який ще є додатковий для цих дітей захист, крім пільги, під час вступу їх до закладів вищої освіти?

ЧУРКІНА О.І. Дякую.

Наразі ці діти, якщо вони вступають до закладів вищої освіти, мають право на повне державне утримання до завершення навчання.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Останнє запитання народного депутата Мацоли. Будь ласка.

МАЦОЛА Р.М., *член Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 190, Хмельницька область, партія «Блок Петра Порошенка»).* Добрий день! Знаєте, це дуже добра ініціатива і правильний підхід, адже діти заслуговують на це, можливо, це вже навіть і не діти, як зазначила пані Олександра.

Скажіть, будь ласка, чи розробляється взагалі комплексний підхід щодо підтримки дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа у чинному законодавстві?

ЧУРКІНА О.І. Дякую.

Сьогодні відбувається реформа, трансформація інтернатних закладів, і наразі Міністерством соціальної політики разом із представниками профільних комітетів та інших центральних органів виконавчої влади розробляється законопроект, у якому містяться окремі положення саме в підтримку дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановна пані Олександро, можете повертатися на своє робоче місце.

ЧУРКІНА О.І. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. До слова запрошується перший заступник голови Комітету з питань науки і освіти Олександр Співаковський. Прошу, пане Олександре.

СПИВАКОВСЬКИЙ О.В., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (одномандатний виборчий округ № 182, Херсонська область, партія «Блок Петра Порошенка»).* Шановні колеги! Чому наші політики ніколи не зрозуміють, чому за 27 років у державі ситуація не змінилася? Тому що, коли обговорюємо питання виборів Президента, народних депутатів України, знаходимо злочини, будь-що. А коли обговорюємо питання освіти і науки – нас немає. Так ніколи і не буде, бо молодь бачить структуру того, що відбувається тут, у сесійному залі.

Питання, що обговорюється, – це не просто питання про зрівняння у правах дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, у доступі до навчання у вишах. Давайте дивитися ширше. Я спеціально підготував деякі тези, і мені дуже хотілося б, щоб наша дискусія розгорнулася саме навколо цього.

Домінуюча сировинна модель формує лінійний розвиток економіки України і як наслідок – найнижчі заробітні плати. До речі, присутність народних депутатів у сесійному залі ще раз показує, що той, хто представляє сировинні речі, сьогодні відсутній. Структура бізнесу, розташованого на території нашої країни, показує незацікавленість в формуванні людського капіталу з високою доданою вартістю. Навіть невелика зміна собівартості в сировинних галузях призводить до звільнення працівників, що показує дуже низьку цінність людського капіталу в структурі відповідних ресурсів відповідних підприємств.

Проаналізуйте структуру ключових ресурсів наших компаній (фінанси, матеріальні, людські, нематеріальні ресурси, ресурси відношень, ІТ-ресурси), і ви побачите реальну ситуацію. Чи потрібен бізнесу України людський капітал з високою доданою вартістю? Ні, точно не потрібен!

У ХХІ столітті, коли зміна знань та технологій вже проходить не за один життєвий професійний цикл, а за одну п'яту цього циклу, ми повинні зрозуміти, що домінуючою повинна бути модель не соціально орієнтована, а інвестиційно приваблива. Ми не витрачаємо, а інвестуємо кошти в освіту. Бажання не витратити, а інвестувати повинно стати основою взаємодії влади, бізнесу, суспільства, освіти до того ж на всіх рівнях: від дошкільної, початкової, загальної середньої, професійно-технічної, фахової передвищої до вищої освіти.

Громадяни не виїжджатимуть з України, якщо буде якісна освіта, якісні медичні послуги та інфраструктура добробуту. Це шлях розбудови експоненціальної моделі економіки України, в основі якої роль шкіл є ключовою. Школа разом з вчителем є джерелом формування людського капіталу. Математика, фізика, хімія, біологія, географія, астрономія – це локомотиви успішного розвитку дитини. Без формування мотивацій, як на рівні держави, так і на рівні місцевої влади, цього питання нам ніколи не вирішити. Погіршення результатів ЗНО, зменшення кількості дітей, які складають ЗНО з фундаментальних дисциплін, катастрофічна міграція випускників східних, південних регіонів України – усе це повинно заставити владу інвестувати в освіту. Іншого шляху для розбудови України немає.

Одним із головних елементів розв'язання цієї проблеми є створення рівних умов доступу до якісної освіти, якої немає, як з територіальної точки зору, так і з позиції доступу дітей до вчителя з великої

літери, незалежно від соціального статусу батьків чи їх відсутності, чи дитина сирота, чи позбавлена батьківського піклування.

Подивіться, шановні колеги, не в гаманці, а в очі дітей, які втратили можливість пригорнутися до своєї мами чи притулитися до батьківського плеча, з яким сумом і сльозами в очах вони дивляться на таких самих дітей, тільки обгорнутих любов'ю батьків. Чи не великий наш гріх як народних депутатів, які вже два роки не можуть знайти мотивації, щоб проголосувати та дати десяткам тисяч таких дітей однакові права доступу до вищої освіти, як і дітям-сиротам?

Нерозв'язання соціальних проблем дітей породжує відношення молоді до країни як до мачухи. Почуйте, країна-мачуха – невже це про Україну? Наше сьогоднішнє голосування дасть відповідь на запитання. Нехай сумні очі дітей, яким доля не дала можливості відчувати щастя від батьків, побачать свою долю від рішення тих, кого народ України обрав для захисту майбутнього нашої держави. Дитячий садок можна побудувати за рік. А чи можна побудувати долю дитини без піклування про неї? Чи можна побудувати майбутню генерацію без вчителя? Чи можна сформувати вчителя без мотивації? Це ті питання, на які ми повинні дати відповідь. Голосуймо за цей законопроект, і покажемо своє відношення до нашого майбутнього.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу вас залишатися на трибуні.

Колеги, прошу записатися на запитання до пана Співаковського. Продовжую засідання буквально на 1 хвилину, щоб ми вичерпали цей блок запитань до доповідача.

Народний депутат Савка. Будь ласка, ваше запитання.

САВКА І.І., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Дякую. Звісно, наші діти не повинні рости сиротами. Держава повинна піклуватися за кожну дитину, тому що це майбутнє нашої держави.

Скажіть, будь ласка, чи передбачено в цьому законопроекті певні пільги для дітей військовослужбовців, які брали участь в АТО, а на даний час – в операції Об'єднаних сил? Це перше.

Друге. Діти військовослужбовців, які в результаті поранення отримали інвалідність, також повинні бути в перших рядах щодо надання допомоги держави. Оскільки їхні батьки свого часу виконували завдання, сьогодні держава повинна про них подбати.

Дякую.

СПІВАКОВСЬКИЙ О.В. Дякую. Хочу сказати, що це питання вже врегульовано. Тобто уже виписано категорії дітей загиблих воїнів, які мають пільги. У даному разі це була просто технічна, на мій погляд, помилка, коли до дітей героїв АТО, до дітей, батьки яких загинули, ми записали і сиріт. Але, на жаль, є окремо виписана категорія: діти, позбавлені батьківського піклування. Ця категорія дітей іноді знаходиться навіть в гіршій ситуації, аніж категорія діти-сироти. Ці діти не мають таких самих пільг. Тому законопроект № 5203 повинен врегулювати питання і прирівняти дітей-сиріт до дітей, позбавлених батьківського піклування.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Народний депутат Заружко. Будь ласка, наступне запитання.

ЗАРУЖКО В.Л., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Прошу передати слово пану Купрієнку.

КУПРІЄНКО О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). У мене запитання відразу до доповідача, співдоповідача та керівництва Верховної Ради України.

Насамперед дуже дивна ситуація: зміни до Закону України «Про вищу освіту» доповідає Міністерство соціальної політики. Чому не «Нафтогаз України» чи «Укргазвидобування», чи ще якась структура? У нас ще, мабуть, і ховрашки страждають від застосування пестицидів. У країні величезний скандал про те, як обкрадають армію і як не може вона захиститися, а Верховна Рада – найвищий законодавчий орган держави, обговорює другорядні законопроекти, які за спокійної ситуації можна було давно розглянути і прийняти.

Шановні можновладці, що ми тут робимо?

СПВАКОВСЬКИЙ О.В. Дякую. З усією повагою хочу сказати, що я чотири роки працюю в Комітет з питань науки і освіти. Шановні колеги народні депутати члени цього комітету – Тарас Кремень, який представляє фракцію «Народний фронт», Олексій Олексійович Скрипник, який представляє фракцію «Об'єднання «Самопоміч», Володимир Михайлович Литвин, Іван Григорович Кириленко, який представляє фракцію «Батьківщина» – представники різних фракцій. Проте центром нашої роботи, те, за що ми відповідаємо, є діти, зокрема їхня освіта. Щоб наші діти отримували в Україні якісну освіту, щоб можливо-владці, як ви кажете, не думали про те, як навчати своїх дітей у Лондоні чи Сполучених Штатах Америки та народжувати їх там, а думали, як створити такі умови тут. Наш комітет ніколи не відійде від цієї позиції. Будь ласка, давайте вирішувати, хто після виборів стане Президентом, хто народними депутатами. Доки я – народний депутат і працюю в цьому комітеті...

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, завершуйте, 30 секунд.

СПВАКОВСЬКИЙ О.В. ...наших дітей. Незважаючи на ситуації – блокується трибуна, чи мала кількість народних депутатів у залі, нехай народ України бачить (у будь-якої людини є можливість подивитися), хто був присутній у сесійній залі і як голосував. Оце наша робота. А робота судів, правоохоронних органів з'ясовувати, якщо порушив – до в'язниці. Ось дуже просте правило, яке...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Було запитання до президії. Президія сумлінно працює, виконуючи функції народних депутатів України і головуючих на засіданні Верховної Ради України. Що стосується інших народних депутатів України, кожен має відповідати за себе. Хтось супроводжує своїх лідерів, хтось зараз змагається з «95 кварталом», хто кумедніше. Це питання до кожного народного депутата України, чим він займається. Дякую.

Прошу, відповідайте, чому саме ваше міністерство є профільним. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

ЧУРКІНА О.І. Міністерство соціальної політики України є центральним органом виконавчої влади, який відповідає за формування соціальної політики, зокрема у сфері захисту прав дітей. Саме тому діти категорій діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, та особи з їх числа є в юрисдикції Міністерства соціальної політики. Ми маємо гарантувати цим дітям забезпечення та збереження їх прав.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Думаю, ми проситимемо, щоб під час розгляду законопроектів, які стосуються кількох міністерств, були присутні і представники профільного міністерства. Дякую.

Останнє запитання народного депутата Заболотного. Прошу.

ЗАБОЛОТНИЙ Г.М. Дякую. Олександр Володимировичу, мені дуже імponує ваша позиція та взагалі ставлення до проблеми освіти. Я щиро дякую вам як колега, викладач вищого навчального закладу. Мені як викладачу вищу часто доводиться спостерігати такі речі, коли діти-сироти, напівсироти на лекції приходять дуже стомлені. Тому що вони, як правило, працюють вночі або офіціантами, або прибиральниками, або машини миють.

Скажіть, будь ласка, як ви ставитеся до того, щоб внести зміни до бюджету десь після першого півріччя і призначити таким дітям стипендії хоча б на рівні мінімальної заробітної плати?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, відповідайте.

СПВАКОВСЬКИЙ О.В. За даним ЄДЕБО сьогодні близько 9 тисяч дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, здобувають вищу освіту III-IV рівнів, і 3,5 тисячі здобувають освіту I-II рівнів, тобто навчаються в технікумах та коледжах (спеціально кажу по-старому, щоб було зрозуміло). Це не так вже й багато – близько 13 тисяч дітей. Якщо поррахувати, ми, дійсно, абсолютно спокійно могли б дітям з таким статусом дати мінімальну стипендію, прив'язуючись не до прожиткового мінімуму, а до мінімального окладу, щоб вони мали таку можливість, якщо Бог забрав у них її.

Я навіть сьогодні спеціально в пості покажу ролик, який ми записали в Херсонському державному університеті про те, як святкують діти, які мають сім'ї, і які не мають таких можливостей – діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування. Без сліз ви не зможете дивитися цей ролик.

Ми спеціально над цим працюємо, і багато інших університетів, не тільки Херсонський державний університет, роблять такі речі.

Думаю, ми зможемо підготувати відповідний законопроект для вирішення цього питання. Ми повинні захистити цих дітей.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні колеги, час, відведений на запитання народних депутатів до співдоповідача, вичерпано.

Зараз на 30 хвилин оголошується перерва. Прошу всіх о 12 годині 40 хвилин повернутися до сесійного залу для продовження нашої роботи. Було запитання, чим займається Верховна Рада України. Продовжуватимемо розглядати проект Закону «Про внесення змін до статті 44 Закону України «Про вищу освіту». Сподіваюся, зможемо прийняти результативне рішення.

Дякую.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, продовжуємо нашу роботу. Хочу нагадати і шановним народним депутатам України, і всім українцям, які слідкують за засіданням Верховної Ради України, що ми розглядаємо проект Закону «Про внесення змін до статті 44 Закону України «Про вищу освіту» ([№ 5023](#)). Це урядовий законопроект. До перерви доповідач та співдоповідач цього законопроекту представили позиції уряду та профільного комітету.

Отже, переходимо до його обговорення. Нагадую, розглядаємо його за повною процедурою. Зараз прошу представників депутатських фракцій та груп записатися на обговорення проекту Закону «Про внесення змін до статті 44 Закону України «Про вищу освіту». Після виступів представників фракцій, буде можливість ще долучитися до дискусії і народним депутатам України.

Позицію «Опозиційного блоку» представить Ігор Шурма. Будь ласка.

ШУРМА І.М. Шановні колеги, фракція «Опозиційний блок» однозначно буде підтримувати даний законопроект. Без сумніву ми за те, щоб включити дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа до переліку осіб, які мають право брати участь у конкурсі за результатами вступних іспитів.

Проте я хочу акцентувати увагу на такому. Чомусь ми сьогодні розглядаємо всі законодавчі ініціативи, скеровані на розв'язання проблем як наслідків. Ми кажемо про те, що таким дітям треба щось надати. Тобто говоримо про сирітство. А чому ми у Верховній Раді не порушуємо питання щодо боротьби з цим явищем? Усі прекрасно розуміють, що сирітство може бути різним. Воно може бути суто фізіологічне, це одна проблема, може бути пов'язане з тим, що гинуть люди під час військових дій на сході як з числа цивільного населення, так і з числа військовослужбовців. Ці причини треба ліквідувати. Сьогодні ми чомусь не порушуємо питання соціального сирітства, а це взагалі найгірше сирітство. Не знаю, наскільки цей законопроект у разі його прийняття допоможе пільгами розв'язати цю проблему. Ви ж розумієте, коли один із членів сім'ї – мама або батько виїжджають за кордон, тут без догляду залишається дитина. Чи потрібні їй будуть потім усі ті пільги, чи не потрібні, і взагалі, хто з такої дитини виросте? Такі питання Верховна Рада не порушує.

На превеликий жаль, це не перший випадок. Ось завтра на розгляд внесуть законопроект щодо трансплантації. Ми вносимо зміни і доповнення до закону тому, що Міністерство охорони здоров'я завалило його виконання, так само, як і закон (проект № 6327), що набрав чинності з першого півріччя, а грошей на медичну реформу і далі немає. Так само як і закон щодо автономізації закладів охорони здоров'я, що не вирішено до 1 січня 2019 року.

Учора ми багато часу витратили на законопроект щодо зміни назв військових звань. Пропонували замінити звання на майстер-сержант, штаб-сержант. Це що, такі важливі питання?

Ось зараз у залі, не знаю, можливо, вдасться змобілізувати народних депутатів, але на превеликий жаль, тут знаходиться близько 100 осіб. Зараз ми так добре обговорюємо питання сирітства, а потім казатимемо, що не було людей.

Ми себе вичерпали, що підкреслює оті собачі бої на президентських перегонах, в які нас втягують, та через що ми не боремося з основним...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Дякую всім колегам, хто обговорює виключно законопроекти, як це передбачається в частині п'ятій статті 52 Регламенту Верховної Ради України.

Позицію фракції Радикальної партії щодо цього законопроекту зараз представить Ігор Мосійчук. Прошу.

МОСІЙЧУК І.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Шановні українці! Звичайно, наша фракція підтримає законопроект щодо захисту дітей-сиріт. Лідер нашої фракції Олег Ляшко – це символ людини, яка змогла з дитбудинку дійти до українського парламенту і попереду ще має багато висот.

Шлях Олега Ляшка – це робота трактористом, студентські роки, робота журналістом, сьогодні – парламент. Він якраз і має бути, так би мовити, дороговказом. Політика Радикальної партії Олега Ляшка – привести в цей зал українських сиріт, які заслуговують тут працювати.

Якщо казати про захист українських дітей-сиріт, треба насамперед захистити їх від безвідповідальності в цьому залі, де немає зараз народних депутатів. Їх потрібно захистити від Супрун і від щеплень, які не проводяться, від масових захворювань на кір, від Коболева та його мільярдних премій, які він сам собі виписує, від корупціонерів, які розкрадають «Укроборонпром», грабуючи кожного солдата. Давайте захистимо українських дітей-сиріт, українських дітей від корупціонерів.

Те, що вчора Конституційний Суд України скасував статтю про незаконне збагачення, щоб не нести відповідальності, відповідно до якої корупціонери з найближчого оточення Президента вже на другий день можуть бути арештовані, демонструє лише єдине: Президент Петро Порошенко чітко усвідомлює, що програє президентські вибори. Ось від таких суддів, від цих корупціонерів ми мусимо захистити

українських дітей та дітей-сиріт. Олег Ляшко разом з нашою партією це зробить.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні колеги, чим ближче до виборів, тим президії важче захистити Верховну Раду від передвиборчих агіток з трибуни, від порушення Регламенту, але я все-таки це робитиму (*Шум у залі*).

Я не «умничаю», а веду засідання. А ви, будь ласка, зауваження президії робіть державною, українською, мовою.

Наступний виступ народного депутата Кременя. Попереджаю народних депутатів, що змушена буду вимикати мікрофон, коли лунатимуть передвиборчі агітки або відбуватиметься порушення Регламенту. Дякую.

Пане Кременю, будь ласка.

КРЕМІНЬ Т.Д., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Фракція Політичної партії «Народний фронт» підтримує внесення змін до Закону України «Про вищу освіту» в частині надання пільг дітям-сиротам, дітям, позбавлених батьківського піклування, та особам з їх числа під час вступу до закладів вищої освіти. Якщо обговорювати питання модернізації українського освітнього законодавства, дійсно головним завданням порядку денного є максимальне наближення Закону України «Про вищу освіту» до вимог часу, потреб ринку праці, світових стандартів та норма, зокрема, до рівня життя та забезпечення якості освіти.

Дякую першому заступнику голови Комітету з питань науки і освіти Олександрові Співаковському за змістовний виступ і захист цього законопроекту. Проте хочу зазначити, що до Закону України «Про вищу освіту» ми повинні внести ще декілька важливих норм, які члени нашого комітету одностайно підтримали під час виїзного засідання до Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут». Це, звичайно, вдосконалення моделі фінансування вищої освіти, яка повинна не утримувати університетську спільноту, а забезпечувати якісну освіту для здобувачів. Це перше.

Друге. Вимірювання якості освіти. Це має стати мірилом, відповідно до якого ми повинні забезпечувати рівень фінансування закладів вищої освіти.

Третє. Наближення до європейських стандартів. Хочу підтвердити, що ми у цій сесійній залі вже і так значно розширювали категорію пільговиків щодо вступу до наших університетів, і це жодним чином не піддає сумніву саму систему зовнішнього незалежного оцінювання. Водночас і вона потребує вдосконалення, бо перші десять років – це були роки, коли ми змогли побороти корупцію під час вступу до закладів вищої освіти. Проте ЗНО не вирішує питання міграції майбутніх студентів до інших регіонів та країн. Ми тільки за те, щоб усі випускники українських шкіл максимально здобували вищу освіту в українських університетах, які не поступатимуться іншим європейським та світовим аналогам.

Ми також повинні максимально наблизити їх рівень знань і в закладах загальної середньої освіти, де, на превеликий жаль, є проблемні питання, зокрема щодо якості викладання української мови, літератури насамперед на півдні України. Це і питання, пов'язані з якістю викладання природничо-математичного циклу дисциплін, і, звичайно, питання, пов'язані з якістю освіти в закладах професійної (професійно-технічної) освіти, але ми над цим працюємо.

Отже, ми підтримуємо цей законопроект і закликаємо колег бути єдиними в підтримці змін до закону.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановний колего, зокрема, за те, що ви дотримуетесь норм Регламенту.

До слова запрошується представник фракції «Блок Петра Порошенка» пан Шверк, який представить позицію фракції.

ШВЕРК Г.А., член Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»).
Прошу передати слово Івану Дмитровичу Споришу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

До слова запрошується Іван Спориш. Будь ласка.

СПОРИШ І.Д. Звичайно, ми сьогодні повинні прийняти даний законопроект. Думаю, що Олександр Володимирович Співаковський, як ніхто переживає за долю наших дітей, усіх вишів, професійно-технічних училищ.

Наприклад, у моєму окрузі в Чернівецькому районі є училище з великої літери, керівник якого – Анатолій Іванович на своєму місці. Там діти навчаються, працюють, здобувають освіту. Якщо ми сьогодні не збережемо середні чи вищі училища, то не матимемо спеціалістів середньої ланки – механізаторів, зварювальників, поварів тощо. Це дуже важливо.

Але ми сьогодні кажемо про те, як захистити дітей-сиріт. Таких дітей-сиріт, яким ми щорічно надаємо пільги, як уже було сказано заступником міністра соціальної політики Олександром Чуркіною, є 21 тисяча. Обов'язок Міністерства соціальної політики – захищати права дітей. На засіданнях комітету ми, а також я як голова підкомітету з питань молодіжної політики, сім'ї та дитинства, постійно розглядаємо ці питання і одноставно приймаємо рішення, адже це дуже важливо.

Також хотілося б сказати про 49 тисяч дітей, позбавлених батьківського піклування. Дуже важливо їм також надати якусь допомогу. Якщо взяти в цілому в масштабах нашої країни, мабуть, це копійки, невеликі кошти для того, щоб ці діти навчалися, отримували освіту, працювали.

Сьогодні дуже малий обсяг державного замовлення, і ми це прекрасно розуміємо. Повторюю, ми повинні дати можливість дітям, позбавленим батьківського піклування, дітям-сиротам, захистивши їх даним законопроектом. Думаю, ми сьогодні зобов'язані його проголосувати.

Хочу подякувати і Міністерству соціальної політики, і першому заступнику голови Комітету з питань науки і освіти за те, що вони, дійсно, піклуються про таких дітей. Мені як голові підкомітету, який захищає саме права дітей, дуже приємно.

Прошу підтримати даний законопроект, а не казати про будь-що: про президентські вибори, як ми щойно чули. Давайте приймати закони, а не піаритися.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, що дотримувалися норм Регламенту і демонстрували високу політичну культуру.

Шановні колеги, мали можливість виступити лише чотири фракції: «Опозиційний блок», Радикальної партії Олега Ляшка, «Народний фронт» та «Блок Петра Порошенка».

Колеги, чи є такі з інших груп і фракцій, хто не встиг записатися? Тож прошу народних депутатів записатися на виступи в обговоренні цього законопроекту.

Прошу колег повертатися до сесійного залу, щоб ми мали потенціал для голосування.

До слова запрошується народний депутат Дехтярчук. Будь ласка.

ДЕХТЯРЧУК О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (одномандатний виборчий округ № 154, Рівненська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Прошу передати слово Сергію Мельнику.

ГОЛОВУЮЧА. До слова запрошується пан Мельник. Будь ласка.

МЕЛЬНИК С.І., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 187, Хмельницька область, самовисуванець). Насамперед хочу все-таки сказати, що прикро чути окремі речі від тих, чиї діти навчаються за кордоном. Вважаю, ми повинні підтримувати насамперед тих дітей, які навчаються в країні і потребують цього. Йдеться про те, що ми надаємо можливість безоплатно отримувати вищу освіту дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, та особам з їх числа, дітям атовців, учасників бойових дій. Ми поширюємо цю норму, як кажуть в народі, на сиріт за живих батьків. Це потрібно робити.

До того ж, якщо ми хочемо реально допомогти таким дітям, звертаюся до профільного комітету, зокрема до Олександра Володимировича Співаковського, вважаю, повинні зробити так, щоб вони мали на це право не в межах квоти, а гроші «ходили б» за цими дітьми. Тому що ці діти прив'язані територіально і зможуть на місці отримувати на це право. Це перше.

Друге. Сьогодні, наприклад, Хмельницька обласна рада поширила ці норми на заклади комунальної власності. Я знаю, що профільне міністерство завжди проти комунальних закладів. Проте вважаю, що ці норми треба поширювати на ці заклади, що дасть можливість розширити таку норму. Нагадую, можливо, дехто забув, коли кажуть, що проти комунальних закладів, а хотіли поширити таку норму на приватні заклади, і лише завдяки підтримці залу цього не сталося. Думаю, таку норму можна поширити на комунальні заклади, як ми це зробили, наприклад, щодо професійно-технічної освіти, визначивши окремі спеціальності, які потребують цього.

Тож прошу профільний комітет під час доопрацювання законопроекту до другого читання врахувати ці дві позиції. Думаю, це буде реальна підтримка саме цим категоріям дітей, які визначені у статті 44: діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, та особи з їх числа, учасники бойових дій, сім'ї загиблих, а також прирівняні до них особи.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

До слова запрошується шановний наш колега – представник фракції Радикальної партії Олега Ляшка Олег Купрієнко. Будь ласка.

КУПРІЄНКО О.В. З великою повагою я та вся наша команда ставимося до пана Співаковського. Це мудра, освічена людина, голова підкомітету. Проте в мене питання, хто вносив до порядку денного на сьогодні цей законопроект? Мабуть, керівництво Верховної Ради України, яке також належить до цієї політичної сили. Ви не знали, що народних депутатів у середу не буде в залі? Чи будете знову бігати та кнопкодавяти по всьому залу? Тож треба не 5, а 10 пальців мати на кожній руці. Такий важливий законопроект вносити в середу, коли точно не буде голосів.

Звертаюся до всіх, кого стосується чи мав би стосуватися цей законопроект: його сьогодні завалить коаліція, члени якої виходять на трибуну, зокрема пан колега Спориш, розказують і закликають проголосувати. З повагою, дякую за заклик. Давайте проголосуємо. Але стільці пусті. Де ваша фракція? Де ваша коаліція?

Виходить на трибуну заступник міністра соціальної політики і розказує про те, що вносять зміни до Закону України «Про вищу освіту». Так, розумію, ми всі фахівці цих галузей. Але де профільні міністри чи хоча б представники профільного міністерства, які сказали б, що підтримують це? Що ми зараз робимо?

Згадуючи знову-таки Співаковського, представника Херсонської області, хочу сказати, що добре пам'ятаю 2014 рік, коли ми з Чернігова виводили 26-у артбригаду, голу, босу, безголосу саджали на потяг до Херсону, захищати Україну. Я бачив, у яких обладунках вони їхали. Ми збирали по Чернігову все, щоб хлопці могли поїхати на фронт. А зараз, замість того щоб розглядати ситуацію, як тих хлопців сьогодні обкрадають, як, так би мовити, опричники чинного Президента крадуть мільйони, Верховна Рада на п'ятому році роботи дочиталася до статті 52 Регламенту, де виписано, що якщо промовець виступає не з тих підстав, головуючий на засіданні позбавляє його слова. Хіба це не передвиборча агітація з боку іншого кандидата, якщо не дають можливості сказати про те, що зараз кипить, кричить у країні? Це скандал: наживаються на наших героях, крадуть! Про яких дітей та освіту ми можемо говорити в країні, де обкрадають бійців, які проливають кров на фронті, захищаючи, даючи можливість нам працювати?! До речі, подивіться, хто працює.

Отже, звертаюся до тих, кого цей законопроект стосується. Подивіться уважно, хто присутній у сесійній залі, хто виніс цей дуже гарний законопроект, і як його завалять.

ГОЛОВУЮЧА. До слова запрошується народний депутат Рудик.

Принагідно звертаю увагу колег на частину п'яту статті 52 Регламенту Верховної Ради України, у якій вимагається від всіх народних депутатів дотримуватися норм Регламенту. Звичайно, від фракції «Блок Петра Порошенка» буде репліка.

РУДИК С.Я., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 198, Черкаська область, самовисуванець). Шановні колеги! Чи означає те, що сьогодні, в середу, в залі на око максимум сімдесят депутатів, то парламенту до кінця квітня, можливо, травня, не треба збиратися,

обговорювати, та пробувати приймати дуже важливі законопроекти? Питання риторичне. Думаю, що все одно треба виконувати свій депутатський обов'язок і приходити на засідання, незалежно від того, середя це, п'ятниця чи, можливо, вівторок. Хтось, можливо, пам'ятає, учора, у другій половині робочого дня, ми обговорювали законопроект щодо змін до військових статутів. Нам навіть не стало голосів для того, щоб повернути його на доопрацювання автору. Максимально було набрано 171 голос. Проблема не в днях, а в людях, які зобов'язалися працювати на благо українців і не роблять цього.

Тепер по суті. Йдеться про те, що п'ятий рік ми працюємо в цьому залі, діти-сироти мають більше прав, аніж діти, позбавлені батьківського піклування. Подивіться, думаю, у кожного є документ, законопроект був зареєстрований 12 серпня 2016 року. Якщо слухати наших колег, що, мовляв, по середях такі питання не варто розглядати, то ми і сьогодні могли б його не розглядати.

Безперечно, нам треба цей законопроект підтримати, тому що він однозначно хороший. Проте я просив би головуючого обговорювати його сьогодні, але не ставити на голосувати, сподіваючись, що завтра буде відповідна кількість депутатів. Насправді, соромно і неприємно, коли хороші ініціативи не знаходять підтримки через персональну безвідповідальність наших колег.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

До слова запрошується народний депутат Шверк. Будь ласка.

Підтримую попередніх промовців, це неправильно, коли в робочий день так мало народних депутатів знаходиться в сесійній залі. Колеги, прошу повертатися на робочі місця.

Будь ласка.

ШВЕРК Г.А. Дійсно, хочу звернути увагу на те, скільки зараз депутатів у сесійному залі. Думаю, це найбільша вада нинішнього скликання Верховної Ради України. Саме невелика кількість відвідувань народними депутатами своїх робочих місць є головною проблемою цього скликання. Інші проблеми – це похідне. Адже, коли не вистачає голосів, щоб проголосувати той законопроект, який усі або майже всі згодні підтримати, виникає така ситуація.

Шановні колеги, присутні в залі. Звертаюся з великою повагою до вас і прошу проголосувати за законопроект, який наразі розглядається. Також звертаюся до тих народних депутатів, яких немає в залі, але які, можливо, дивляться зараз трансляцію. Колеги, давайте ходити та працювати у вівторок, середу, четвер та п'ятницю, бо це наша робота.

Закликаю проголосувати даний законопроект.

Дякую

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Я також доєднуюся до прохань всіх колег, які виступали від різних фракцій, але з однією позицією: колеги, давайте повертатися до сесійної зали.

До слова запрошується Михайло Головка. Будь ласка.

ГОЛОВКО М.Й., *член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 164, Тернопільська область, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Свобода»).* Звісно, ми голосуватимемо за цей законопроект, адже Всеукраїнське об'єднання «Свобода» підтримує його, розуміючи, що він є актуальним, важливим і, дійсно, захищає інтереси наших дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування.

Хочу сказати, що наш обов'язок, дійсно, захистити таких дітей, але найбільший обов'язок держави – створити такі умови, щоб у нашому суспільстві було якомога менше дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Що роблять держава та парламент для того, щоб наші діти виховувалися в сім'ях, пізнавали батьківську любов? Адже в сиротинцях діти, виховуючись, зазнають психологічних травм. Перемога держави буде тоді, коли в країні не буде жодного сиротинця, а діти виховуватимуться в сім'ях. Навіть якщо так станеться, що дитина втратить своїх батьків, то за звичаями, як було колись в українських традиціях, таких дітей забирали найближчі родичі: брати, сестри, тітки, дядьки, родина піклувалася, і це були міцні сімейні вузи.

Сьогодні, на жаль, ми бачимо, як руйнується українська сім'я, як агресивно, завдяки засобам масової інформації, пропагується насилля, наркоманія, алкоголізм. Прикро, що більшість дітей позбавлені батьківського піклування ще за живих батьків, бо ті спилися, деградували. А держава саме до цього спонукає.

Сьогодні у парламенті ми повинні створити на законодавчому рівні такі умови, щоб захистити українські сім'ї, щоб наші діти, виховувалися батьками в українських традиціях. Буде повага до батьків, вони знатимуть, що таке любов і шана від дітей.

Закликаю все-таки звернути увагу на боротьбу з причинами, а не з наслідками. А причиною має бути, дійсно, міцна українська сім'я.

Насамкінець, хочу сказати щодо захисту професій та умов. Сьогодні, дійсно, знищується професійно-технічна освіта, що є великою загрозою існуванню української держави. Робітничі професії повністю ліквідовуються, українці масово виїжджають за кордон. До речі, це також політика держави, яка руйнує українську сім'ю через те, що батьки виїжджають за кордон, а їхні діти залишаються без виховання, на самоті зі своїми проблемами. І, звісно, існує загроза піти не тим шляхом у житті.

Закликаю все-таки привернути увагу держави на ключові проблеми і боротися не з наслідками, а з причинами.

Ми будемо підтримувати цей законопроект.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, зараз буде заключний виступ. Прошу всіх голів фракцій запросити народних депутатів до залу. Прошу секретаріат Верховної Ради України повідомити, що через 3 хвилини ми переходимо до прийняття рішення.

Віктор Кривенко. Будь ласка, 3 хвилини.

КРИВЕНКО В.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»)*. Безумовно, ми підтримуємо цей законопроект. А також я підтримую заклики колег, перенести його голосування на завтра.

Вкрай важливо, щоб суспільство чітко розуміло, що сьогодні штучно нав'язується і вкидається конфлікт між, наприклад, батьками і вчителями. З одного боку, показують, що побили вчителя, що є

неприпустимим хамством, а з іншого боку, батьки створюють групи, де обговорюють, які вчителі погані, які побори. Таку проблему треба розв'язувати.

Потрібно вести діалог, можливо, на базі профільного комітету пана Співаковського, збирати асоціації. Щойно бачився з головою громадської організації «Батьківська спілка» паном Близнюком. Проблема назріла, навіть, перезріває. Уже фактично будуються барикади тих, які за вчителів, і хто їх критикує. Усі вони – українці, і їх треба об'єднати.

Нам треба порушувати питання щодо насильства в родині. Та нація, яка не б'є дітей дома, в родині, вирощує абсолютно інших громадян, які поважають правду, а не силу. Люди в тих країнах, де майже ліквідовано насильство в родині (наприклад Швеція), живуть набагато якісніше.

Нам вкрай важливо підвищувати престиж роботи вчителя. Дякую тим колегам, які вчора підписали законопроект щодо поширення на викладачів, учителів, чи це технікум, чи це університет, надбавки за престижність вчительської праці. Проситиму також профільний комітет якомога швидше його розглянути. Я знаю, що сьогодні о 14 годині 30 хвилин ви розглядатимете законопроект, який, справді, дасть можливість піклуватися про професійно-технічну освіту. Прошу якомога швидше внести його на затвердження.

Від працівників професійно-технічної освіти, львівської профспілки, де я був присутнім на обговоренні, передаю вам звернення із закликом якомога швидше прийняти рішення щодо збереження професійно-технічної освіти, бо це надважлива ланка.

Шановні колеги, закликаю вас звернутися до своїх колег по фракціях, групах (два рухівця, які присутні в парламенті будуть голосувати), з проханням не провалити цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Заключне слово надається першому заступнику голови комітету Співаковському. Будь ласка, 1 хвилина.

СПІВАКОВСЬКИЙ О.В. Шановні колеги, будь ласка, подивіться до нас прийшли сотні дітей із сиротинців, які залишилися без

батьківського піклування. Подивіться, ви їх бачите? Так ось і ми не бачимо, і вони нас не бачать в нашому майбутньому.

Колеги, 10 квітня відбудуться парламентські слухання щодо збалансованого розвитку людського капіталу, на які я всіх вас запрошую. Нам потрібно не точково вирішувати питання, як ми це робимо, і я з цим погоджуюся, а знайти цілісну, системну, державну політику, яка забезпечила б нашому майбутньому сталий розвиток. Не за кордоном – у Польщі, Словаччині чи Німеччині, а в Україні. Сотні очей дивляться на нас і на наш напівпорожній зал. Але ми повинні знайти сили і проголосувати, бо це ганьба перед такими дітьми за те, що ми за 2,5 роки так і не знайшли...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд.

СПВАКОВСЬКИЙ О.В. Шановні колеги, 2,5 роки – це вирок нам усім. Нам іти на вибори, тож, будь ласка, подумайте, як з таким відношенням ви підете до людей.

Шановні колеги, знаходьте ресурси, телефонуйте, будь ласка, друзям із фракцій «Блок Петра Порошенка», «Народний фронт», «Об'єднання «Самопоміч», «Батьківщина», Радикальної партії Олега Ляшка, «Опозиційний блок», адже 226 голосів повинно бути.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення. На заклик того, щоб перенести голосування, хочу наголосити, що неможливо перенести розгляд. Вибирали закон, за яким усі фракції дали плюс. Водночас, бачимо стан справ. Отже, колеги, прошу підготуватися до голосування.

Ставиться на голосування проект Закону «Про внесення зміни до статті 44 Закону України «Про вищу освіту» ([№ 5023](#)).

Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 121.

Ставиться на голосування пропозиція про повернення до комітету на повторне перше читання. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 116.

Ставиться на голосування пропозиція про повернення законопроекту суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 111.

На жаль, законопроект відхилено.

Колеги, наступним питанням порядку денного стоїть проект Закону «Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Держави Катар про уникнення подвійного оподаткування та запобігання податковим ухиленням стосовно податків на доходи і Протоколу до неї». Думаю, не можна ставити це питання під ризик, і всі зі мною погодяться, що ми не можемо зараз починати його розгляд.

Нагадую, що сьогодні за нашою традицією ми маємо можливість розпочати розгляд проекту Закону «Про медіацію» (№ 3665): пройти за поправками, щоб завтра зробити все можливе, змобілізувати зал і прийняти його. Сподіваюся, завтра трохи вщухнуть політичні емоції, і всі будуть на своїх робочих місцях. Бо, на жаль, зараз тільки кілька голів фракцій знаходяться в залі, решта – на виборах. Нагадую, в робочий час під час прийняття законопроектів тут наше робоче місце. Колеги, закликаю всіх завтра бути присутніми в сесійному залі. Адже завтра ми переходимо до розгляду одного з найважливіших на цій сесії законопроектів – про захист української мови. Тож прошу всіх завтра бути максимально змобілізованим.

Переходимо до розгляду проекту Закону «Про медіацію» ([№ 3665](#)). Це друге читання. У ньому близько 400 поправок. Сьогодні ми трохи розглянемо, частину залишимо на завтра, змобілізуємося і проголосуємо. Думаю, це буде наша найкраща послуга для роботи парламенту.

До доповіді запрошується голова підкомітету Комітету з питань правової політики та правосуддя Алексєєв Ігор Сергійович. Будь ласка, пане Ігорю.

АЛЕКСЄЄВ І.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Дякую. Шановний головуєчий! Шановні колеги! Вашій увазі пропонується порівняльна таблиця до проекту Закону «Про

медіацію» (№ 3665). Усім її роздали, можемо розпочинати розгляд поправок.

Коротко узагальню роботу комітету, яка проводилася ретельно, фахово щодо цього питання. Ми не раз збиралися на доопрацювання цього законопроекту. При комітеті було створено робочу групу, до якої увійшли всі зацікавлені народні депутати, велике експертне середовище. За результатами напрацювань робочої групи ми узагальнили 396 поправок від суб'єктів законодавчої ініціативи, з яких комітет врахував повністю – 73, частково – 68, редакційно – 43 та 212 поправок відхилено.

Також до цього законопроекту є висновок Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради України. Хочу відразу попередити, що ми працюємо спільно з юридичним управлінням і завтра певні редакційні уточнення з урахуванням їхніх зауважень будуть мною зачитані, щоб цей законопроект поліпшити, враховуючи низку факторів. Зокрема, деякі закони були прийняті пізніше, ніж ми пройшли таблицю до другого читання, тож фізично ми просто не могли його доопрацювати з урахуванням останніх законодавчих змін.

Комітет рекомендує прийняти в другому читанні та в цілому цей законопроект. Готовий доповідати за поправками.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Переходимо до поправок. Якщо я когось не помічу, голосно говоріть про це.

Поправка 1. Олексій Рябчин. Прошу.

РЯБЧИН О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую авторам – колезі Шкрум, іншим колегам, які підписалися під цим вкрай важливим законопроектом. Дякую комітету, який доопрацював його. Даний законопроект треба приймати. Сподіваюся, завтра для цього будуть голоси.

Для мене цей законопроект також важливий, адже йдеться про досудове вирішення справ, що допомагає людям вирішити спір, не звертаючись до суду. Також я вніс законопроект, сподіваюся, його також буде розглянуто в сесійному залі, – про енергетичного омбудсмена, як досудовий спосіб врегулювання спорів в енергетиці для малих споживачів за рахунок держави.

У поправці пропонується більш лаконічна преамбула, з якої вилучено, серед іншого, поняття «послуга» задля уникнення проблем позиціонування медіації як виключно послуги, тим більше – платної. Подвійний термін «конфлікт (спір)» покликаний звернути увагу на те, що медіація поширюється не тільки на суперечку, яка дійшла до суду, але й на будь-які конфліктні відносини.

Прошу підтримати дану поправку.

ГОЛОВУЮЧА. Ігорє Сергійовичу, будь ласка, ваш коментар.

АЛЕКСЄЄВ І.С. Дякую.

Шановний колего! Хочу наголосити, що, дійсно, ваша поправка слухна порівняно з редакцією першого читання. Ми редакційно, фактично, її врахували з іншою поправкою. Якщо ви подивитесь на праву колонку таблиці, то там знято всі застереження, аргументи, про які ви зараз кажете. Немає терміна «послуга», немає подвійних термінів. Запропоновано, дійсно, лаконічну преамбулу, яка враховує всі пропозиції колег.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Колеги, прошу визначатися щодо поправки 1.

«За» – 51.

Поправку відхилено.

Поправка 2. Автор не наполягає.

Поправка 18. Долженков не наполягає.

Поправка 22. Лінько не наполягає.

Поправка 32.

Увімкніть, будь ласка, мікрофон Сидоровича.

СИДОРОВИЧ Р.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Дуже важливо при введенні нової інституції, а ми вводимо нову інституцію в рамках досудових, позасудових процесів, правильно визначити, хто займатиметься підготовкою відповідних осіб, які матимуть право проводити медіацію. Саме тому, з моєї точки зору, важливо більш точно викласти, які установи матимуть можливість займатися такою підготовкою.

У своїй поправці я зазначив, що це мають бути «організації, що забезпечують проведення медіації – фізичні особи та підприємства, установи, організації приватної форми власності, а також професійно-технічні, вищі навчальні заклади та навчальні заклади післядипломної освіти будь-якої форми власності, які займаються організаційно-технічною підготовкою проведення процедури медіації».

Термін «усі юридичні особи будь-яких форм власності», на мою думку, є занадто широким тлумаченням, що може призвести до певних проблем при підготовці осіб, які будуть у подальшому займатися медіацією.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, коментар.

АЛЕКСЄЄВ І.С. При підготовці цього законопроекту до другого читання ми радилися з експертним середовищем. Одна з ключових філософій цього законопроекту – не перевантажувати текст зайвим регулюванням та надмірними нормативними положеннями. Ми взагалі виходили з того, щоб положення, які стосуються визначення понять і термінів, максимально зробити мінімальними. У контексті визначення, хто може готувати медіаторів і здійснювати професійне навчання, то про це йдеться в іншій статті, яка безпосередньо регулює питання доступу до професії. Ми просто вирішили не дублювати цих положень.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні колеги, прошу визначатися щодо поправки 32.

«За» – 47.

Поправку відхилено.

Я пропустила поправку 25 народного депутата Шкрум. Її враховано редакційно. Пані Олено, ви наполягаєте?

ШКРУМ А.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Наполягаю.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка. Поправка 25.

ШКРУМ А.І. Добрий день! Я наполягаю на підтримці своєї поправки, оскільки в ній визначається термін «медіатор». Хочу також пояснити українцям, що таке медіація. Це іноземне слово, не завжди зрозуміле, але насправді це один з позасудових методів вирішення спорів, конфліктів у державі, який дуже розповсюджений у Великобританії, США, Франції, в європейських країнах, за допомогою якого розвантажуються суди. Це не третейський суд, а мідіатор – не третейський суддя, а людина, яка спеціально навчена переговорному мистецтву, знається на законодавстві, вміє врегульовувати конфлікти. Є спеціальні вимоги, виписані до цієї людини.

Тож надзвичайно важливо, щоб в Україні не перезавантажували суди, які на сьогодні страшенно переповнені дрібними спорами, що можна врегулювати позасудово. Це наш обов'язок перед Європейським Союзом, зокрема, врегулювати таке питання в даному законі. Дякую всім, хто долучився до напрацювання та підготовки цього важливого законопроекту до другого читання. Підготовка була...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Ви не наполягаєте, а просто підкреслили, що таке медіація.

Поправка 39. Сидорович не наполягає.

Поправка 45... Це не ваша.

Дивлюся, що далі. Якщо ніхто не буде...

Поправка 53.

Будь ласка. Сидорович.

СИДОРОВИЧ Р.М. Справді, суди перезавантажені судовими провадженнями, що, безумовно, впливає на доступ до правосуддя. Але якщо подивитися на статистику справ, то кримінальні та адміністративні справи, є найменшими за кількістю. Коли ми кажемо про запровадження інституту медіації, думаю, що поширювати дію цього закону, давати можливість займатися медіацією у кримінальному процесі та у справах про адміністративні правопорушення є на цьому етапі передчасним.

Дуже важливо, щоб, запроваджуючи таку інституцію, ми не скомпроментували її. Хочу порівняти. Свого часу дуже хорошою, правильною була ідея з третейськими судами. Але через те, що там були надмірні повноваження, почали займатися деколи недуже хорошими справами, чим знецінили потрібну і правильну інституцію. Тому на цьому етапі я пропоную виключити зі сфери дії закону медіацію...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Пане Алексєєв, будь ласка, прокоментуйте.

АЛЕКСЄЄВ І.С. З приводу вашої пропозиції щодо визначення більш звуженого кола сфер, де може проводитися медіація, скажу, що під час підготовки цієї пропозиції ми діяли відповідно до норм чинного законодавства. Наприклад, у статті 469 Кримінального процесуального кодексу України (ви її чудово знаєте), є норми про угоду про примирення і визначені випадки, де угода про примирення допускається. Угода про примирення є в чітко визначених випадках. Йдеться не про тяжкі чи особливо тяжкі злочини, а про злочини невеликої тяжкості, і це вже зараз працює. Фактично Кримінальний процесуальний кодекс України допускає проведення примирення, а в даному разі ми просто кажемо, що таким суб'єктом, примирником може бути медіат у розумінні Закону України «Про медіацію». Тож не думаю, що в цій частині ми створюємо якісь нові механізми, аніж є.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо поправки 53.

«За» – 44.

Поправку відхилено.

Вибачте, я пропустила поправку 52 народних депутатів Алексеєва та Помазанова. Мене просто ваш колега на трибуні збентежив, що не підняв руку.

Поправку презентуватиме Помазанов. Будь ласка.

ПОМАЗАНОВ А.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Чесно кажучи, моя поправка перекликається з поправкою попереднього доповідача – пана Сидоровича. Я також як автор цієї поправки вважаю, що неможна сьогодні створюючи інститут медіації, який є абсолютно новим для нашої держави, надавати йому одразу повноваження щодо врегулювання спорів в адміністративних та кримінальних провадженнях, оскільки на сьогодні, як ми знаємо, навіть деякі правоохоронні органи не можуть дати лад кримінальним провадженням, а ми надаємо повноваження, можливості для досудового врегулювання, зокрема кримінальних спорів, якимось медіаторам, яких ще незрозуміло як ми будемо навчати, які будуть до них вимоги, і взагалі, як це відбуватиметься. Дуже просто ми надаємо їм такі повноваження.

Тож прошу все-таки підтримати дану поправку, вилучивши із сфери застосування медіації саме кримінальні і адміністративні провадження.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу проголосувати поправку 52.

«За» – 45.

Поправку відхилено.

Поправка 57.

Будь ласка, пані Альоно Шкрум.

ШКРУМ А.І. Дякую.

Моя поправка також стосується схожого питання – сфери застосування медіації. Ми з колегами, які підписали цю поправку, пропонуємо, що у кримінальному провадженні, про що казали колеги Помазанов та Руслан Сидорович, медіація може бути проведена виключно щодо відновлення порушеного права чи обсягу та способу компенсації завданої злочином шкоди.

Хоча насправді і я знаю, і ті медіатори, які були присутні на засіданні робочої групи, які дуже серйозно відпрацювали це з головою підкомітету, і з самим комітетом, кажуть, що, в принципі, якомога менше треба зарегульовувати медіацію. На сьогодні норма звучить так, що медіація може бути лише в кримінальних проступках та злочинах невеликої та середньої тяжкості, або в кримінальному провадженні форми приватного обвинувачення. Але, дійсно, це дискусійна норма, і в різних країнах сфера застосування різна.

Насправді, хочу подякувати за плідну роботу Українській академії медіації, Інституту медіації в Україні, комітету, голові підкомітету, голові комітету, які протягом року вивчали цей законопроект, намагалися його робити кращим. Я дуже хотіла б, щоб ми його не втратили.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, коментар.

АЛЕКСЄЄВ І.С. З приводу вашої поправки, є ризик та загрози певного несприйняття цієї пропозиції.

Дійсно, компенсація завданої шкоди може бути предметом врегулювання медіації, але абсолютно в усіх випадках, в усіх злочинах. Тобто фактично тяжкі, особливо тяжкі злочини, які стосуються зазіхання на життя, здоров'я, в питаннях врегулювання завданої шкоди могли бути предметом медіації. І це до певної міри збурило б суспільство, що, буцімто, є якісь спроби затягнути процес.

Ми пішли в контексті філософії статті 469 Кримінального процесуального кодексу України, яка дозволяє укласти угоду щодо примирення, яка затверджуватиметься судом. У даному разі медіатор фактично лише сприяє її укладенню, а надалі суд під час затвердження цієї угоди все одно перевірятиме добровільність виявлення сторін, і чи дотримані норми законодавства під час укладення такої угоди. Тому позиція комітету була саме...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу проголосувати за поправку 57.

«За» – 38.

Поправку відхилено.

Поправка 58. Помазанов не наполягає.

Поправка 66. Купрієнко не наполягає.

Поправка 67. Не наполягає.

Поправка 68. Семенуха. Вибачте, будь ласка. Я...

Поправка 98.

Сидорович. Будь ласка.

СИДОРОВИЧ Р.М. Колеги, насправді ми в цьому залі голосували багато законопроектів, покликаних якісніше захищати права дітей, малолітніх та неповнолітніх осіб. У даному разі ця поправка, з моєї точки зору, є дуже важливою.

Я пропоную у частині третій статті 6 після слів «обсягу дієздатності» додати слова «та за обов'язкової участі законного представника».

Переконали, що до питання процедури медіації, де, до речі, медіатор не обов'язково може бути людиною з юридичною освітою, неодмінно має бути залучений законний представник малолітньої чи неповнолітньої особи з тим, щоб гарантувати, власне, додержання її прав, за умови досягнення якоїсь згоди, тому що в остаточному підсумку малолітня чи неповнолітня особа так чи інакше все одно не зможе підписати жодної угоди. Тож, думаю, додати такі слова є досить важливим.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу визначатися щодо поправки 98. Будь ласка.

«За» – 42.

Поправку відхилено.

Поправка 104. Помазанов не наполягає.

Поправка 118.

Увімкніть, будь ласка, мікрофон Сидоровича.

СИДОРОВИЧ Р.М. Дана поправка, як і наступні мої поправки, покликані запобігати можливому конфлікту інтересів. Пропоную статтю 7 доповнити новою частиною четвертою такого змісту: «Якщо сторони не домовилися про інше, медіатор не може виступати третейським суддею по відношенню до спору, який був чи є предметом

медіації, або по відношенню до іншого спору, який виник з тих же правовідносин».

Тобто, щоб запобігти, виключно хіба якщо сторони домовилися про такий випадок. Якщо ні, щоб медіатор не міг брати участі у вирішенні даного спору в третейському суді, де він вже одного разу був медіатором і не зміг допомогти вирішити даний спір. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Позиція комітету, будь ласка.

АЛЕКСЄЄВ І.С. Комітет пропонує цю поправку відхилити, враховуючи, що в частині третій ми врегульовуємо питання щодо недопущення конфлікту інтересів в діяльності медіаторів.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо поправки 118.

«За» – 37.

Поправку відхилено.

Поправка 127.

Депутат Сидорович. Будь ласка.

СИДОРОВИЧ Р.М. У даному законопроекті міститься стаття 8, у якій йдеться про те, що медіатор має бути нейтральним та неупередженим. Водночас, з моєї точки зору, виходячи з того, як ми регулюємо дані питання в процесуальних кодексах, в інших законодавчих актах, де порушується питання конфлікту інтересів, дану статтю необхідно доповнити частиною другою, де вписано, що «медіатор зобов'язаний повідомити сторони про всі наявні або потенційні конфлікти інтересів, відомі йому в цій справі, що можуть спровокувати питання щодо нейтральності медіатора». І далі я вказую обставини, які унеможливають нейтральність медіатора.

Не врахування такої норми в даному законопроекті, з моєї точки зору, може спричинити ситуації, за яких конфлікт інтересів не буде виявлено, не підпадатиме під ті дефініції, які визначені в даному законопроекті, що в свою чергу спричинить неможливість виконання тієї ж угоди про завершення медіації. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні колеги, прошу визначитися щодо поправки 127.

«За» – 39.

Поправку відхилено.

Увімкніть, будь ласка, мікрофон Помазанова. Я вже пообіцяла йому. Яку ми поправку вашу пропустили?

ПОМАЗАНОВ А.В. Поправку 104. На жаль.

ГОЛОВУЮЧА. Я називала її.

ПОМАЗАНОВ А.В. Вибачайте, можливо, я не почув.

Це дуже проста поправка, яку відхилено. Вона направлена виключно на те, щоб записати в цьому законодавчому акті рівні права і можливості всіх сторін у процесі, а саме пропонується доповнити статтю 6 новою частиною четвертою та викласти в такій редакції: «Сторони медіації мають рівні права та обов'язки. Забороняється дискримінація сторін медіації на будь-яких підставах, в тому числі за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, мовних та інших ознак. Медіатор під час проведення медіації зобов'язаний забезпечити сторонам рівні можливості для врегулювання конфлікту (спору)».

Це декларативна норма для того, щоб не допустити в такому законі жодних порушень прав сторін. Якщо ми вже надаємо медіатору майже судові повноваження, то повинні враховувати й те, щоб він забезпечував дотримання прав сторін медіації у повному обсязі.

Прожу проголосувати і підтримати дану поправку.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначитися щодо поправки 104. Але я бачу, що є бажання і автора поправки, і представника комітету висловитися з приводу цього.

Будь ласка, пане Алексеєв.

АЛЕКСЄЄВ І.С. Знову-таки, повністю поділяючи позицію свого колеги, проте під час доопрацювання цього законопроекту ми вирішили не перевантажувати текст загальними нормами. Розуміємо, що

всі ці застереження і приписи – норми прямої дії, закріплені в Конституції (гарантії щодо рівності і недопущення дискримінації за різними ознаками), і не носять додаткового нового регулювання.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу, шановні колеги, голосувати за поправку 104.

«За» – 36.

Поправку відхилено.

Поправка 133 пані Шкрум. Вона була врахована редакційно. Будь ласка.

ШКРУМ А.І. Дякую.

Вона, дійсно, була врахована редакційно, за можливості я просила б урахувати її повністю. У поправці йдеться про те, що медіатор має бути, дійсно, незалежною, абсолютно нейтральною особою і утримуватися від проведення медіації за наявності обставин, що унеможливають його нейтральність.

На сьогодні це одна з останніх моїх поправок, які я порушую. Розумію, що поняття конфлікту інтересів вже було врегульовано на засіданні робочої групи за участю і медіаторів, і голови підкомітету, який доповідає законопроект, і комітету, проте прошу пояснити, зокрема українцям, хто такий медіатор. Це спеціально уповноважена особа, яка проходить навчання і має бути, дійсно, нейтральною та незалежною, не може бути суддею чи звільненою з посади судді, наприклад, за якісь застереження або звинувачення в корупційному правопорушенні, або вчиненні корупційного правопорушення. Не може бути державний службовець, не може бути людина, яка має не погашену або не зняту судимість. Це має бути, дійсно, нейтральний професійний медіатор, який зацікавлений у врегулюванні конфлікту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановна пані Альона, якщо зараз, ось мені підказує доповідач, ми повернемося до голосування вашої поправки як автора, вона зараз просто не набере необхідної кількості голосів. Ви просто пояснили, що ваша позиція дещо відрізняється від позиції комітету, і ви вважаєте, що редакційно її врахували недостатньо комплексно. Дякую,

що ми не збили термінології, тому що комітет вважає, що це було б гірше.

Поправка 142.

Помазанов. Будь ласка.

ПОМАЗАНОВ А.В. Колеги, тут дуже незрозуміла позиція комітету у зв'язку з тим, що я пропоную зміни до частини другої статті 9, у якій зазначено, що «учасники медіації, в тому числі медіатор, а також особи, залучені до організації процесу медіації». Що це взагалі за особи? Це водії, прибиральниці, копіювальники?

Я пропоную ці слова змінити словами «Медіатор, інші учасники медіації» і все. У даному разі не можна розширювати цього переліку, доволі складно буде потім зрозуміти, що це за особи, які можуть отримати доступ до інформації, що отримує медіатор, і які потім її зобов'язані чи не зобов'язані не розголошувати.

Пропоную не робити таких широких спектрів для маніпуляцій у подальшому, тому чітко кажемо, що лише медіатор та учасники медіації. Усе.

Прошу проголосувати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо поправки 142.

«За» – 35.

Ця поправка відхиляється, хоча комітет дуже добре попрацював над таблицею поправок до другого читання, і хотілося б, щоб ми підтримали цей важливий законопроект.

Поправка 146. Помазанов не наполягає.

Поправка 170. Помазанов не наполягає. Добре.

Поправка 172. Також не наполягає.

Поправка 173.

Сидорович. Будь ласка.

СИДОРОВИЧ Р.М. Дуже важливий момент, який регулюється статтею 16 «Порядок проведення і припинення медіації», який стосується договору. Пропоную у частині третій статті 12 перше речення викласти в такій редакції: «Перед початком медіації сторони та медіатор укладають договір про проведення медіації. Медіація починається в день укладання договору про проведення медіації». Я це

пропоную тому, що, з моєї точки зору, важливо пов'язати два моменти – початок процесу медіації і укладення договору. Оскільки, виходячи з предмету регулювання, як пропонує зараз проголосувати комітет, ці речі не пов'язані у часі, і можуть виникати проблеми, з якого ж моменту насправді почалася медіація. Адже за фактом спілкування з медіатором, це повинно починатися до того, коли укладений договір. Зрозуміло, що перед тим як укласти договір, необхідно поспілкуватися з медіатором.

Прошу підтримати мою поправку.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу проголосувати поправку 173.

«За» – 32.

Поправку відхилено.

Поправка 198.

Сидорович. Будь ласка.

Шановні колеги, не відволікайте нашого головного експерта з вашої фракції з питань медіації.

СИДОРОВИЧ Р.М. У частині другій статті 13 після слів «у межах» та перед словами «судового або» виключити слова «кримінального провадження». Тобто все-таки я наполягаю, щоб хоча б на цьому етапі ми виключили проведення медіації у кримінальному процесі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо поправки 198.

Наступна поправка, до речі, також Сидоровича. Ми переконані, ви не з медіації смієтеся.

«За» – 29.

Поправку відхилено.

Поправка 199. Пане Руслане, наполягаєте?

Поправка 200 Не наполягає.

Поправка 201. Не наполягає.

Поправка 210. Не наполягає.

Поправка 211. Також не наполягає.

Ось Альона Шкрум наполягає на поправці 208.

Увімкніть, будь ласка, мікрофон пані Альони Шкрум. Поправку враховано редакційно.

ШКРУМ А.І. Дякую.

Я не наполягаю на голосуванні, але мушу пояснити свою позицію та позицію тих народних депутатів, які подавали дану поправку.

Ця поправка стосується так званої угоди за результатами медіації. Тому що медіація, на відміну, наприклад, від судового врегулювання спорів за участю суддів, може бути проведена на будь-якій стадії за згодою сторін у судовому засіданні, а не лише до початку розгляду справи по суті. Вона може бути також проведена повторно, якщо це передбачено в угоді. А угода фактично фіксує ті права та обов'язки сторін, до яких вони дійшли у спілкуванні з медіатором.

Саме в цій поправці йдеться про юридичну значущість такої угоди, за результат цієї медіації, і як її можна буде імплементувати, чи вона буде обов'язковою, чи необов'язковою до виконання.

Дану поправку ми напрацьовували з тим, щоб під час виконання сторонами цієї угоди, зробити її юридично більш значимою.

Проте, повторюю, я не наполягаю на голосуванні і погоджуюся з позицією...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Поправка 240 народних депутатів Алексеєва та Помазанова.

Увімкніть, будь ласка, мікрофон пана Помазанова.

ПОМАЗАНОВ А.В. Поправка 240 стосується того, хто, власне, не може бути медіатором відповідно до цієї законодавчої ініціативи.

У редакції першого читання вписано, що медіатором не може бути особа, звільнена з посади судді, прокурора, слідчого. Пропоную слово «слідчого» замінити словами «працівника правоохоронного органу», оскільки у правоохоронних органах є багато посад, і не тільки слідчих. Якщо людину звільнено з органу за якісь дисциплінарні порушення, неважливо яку посаду вона там займала, вона не може брати участі у процедурі медіації.

Тож прошу підтримати поправку 240, щоб не допустити цих порушень і ляпів у такому законі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Будь ласка, коментар співавтора та представника комітету.

АЛЕКСЄЄВ І.С. З приводу даної поправки і взагалі доопрацювання цього законопроекту, повторюю, що Головне юридичне управління Апарату Верховної Ради України провело аналіз цього законопроекту і надало свої зауваження. Там є певні слушні пропозиції. Як я вже казав, завтра, якщо ми вийдемо на фінальне голосування, я зачитаю певні корективи з урахуванням зауважень Головного юридичного управління. У цьому положенні ми це також врахуємо, щоб зняти всі суперечності і встановити практику, хто може чи не може бути медіатором.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу визначатися щодо поправки 240.

«За» – 35.

Поправку відхилено.

Поправка 241.

Прошу увімкнути мікрофон пана Помазанова.

ПОМАЗАНОВ А.В. Вважаю, що без цієї поправки такий закон у принципі не має права на життя. Вона стосується саме знову-таки того, хто відповідно до цієї законодавчої ініціативи не може бути медіатором. Тож пропоную, що медіатором не може бути особа, «яка вчинила корупційне правопорушення або порушення, пов'язане з корупцією, – протягом трьох років з дня вчинення». Гадаю, що та людина, яка є корупціонером, відповідно до чого є документ, який визнає її винною, згідно з новим законодавством не може бути ані адвокатом, ані слідчим, ані медіатором.

Тож прошу або редакційно, або шляхом голосуванням обов'язково врахувати цю поправку. Без цієї поправки не можна допускати голосування даного законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Будь ласка, думка комітету.

АЛЕКСЄЄВ І.С. Шановні колеги, якщо ми повернемося до попереднього пункту 3, у якому зазначено, що медіатором не може бути особа, звільнена з посади судді, прокурора, слідчого, і відкори-гуємо: «за порушення присяги, вчинення корупційного правопорушення». Ця норма є в законопроекті, просто об'єднана з іншим пунктом, тому немає сенсу...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Ми не голосуємо. Просто ви так наполягали, що...

Колеги, завтра ми зробимо підсумок нашого обговорення. Думаю, якщо виникнуть принципові речі, які потрібно буде врахувати, зал дослухається до думки комітету.

Поправка 244. Алексєєв і Помазанов не наполягають.

Остання на сьогодні поправка, яку ми розглянемо, буде поправка 246 пана Сидоровича.

Будь ласка, пане Руслане.

СИДОРОВИЧ Р.М. Власне, моя поправка перегукується з поправкою Помазанова. Хочу наголосити, що я не погоджуюся в даному контексті з доповідачем законопроекту і наполягаю на тому, що не тільки судді, обмежене коло осіб, яке перераховано, що вчинили корупційні правопорушення, не можуть бути медіаторами. З моєї точки зору, будь-яка особа, яка вчинила правопорушення, пов'язане з корупцією, не має права бути медіатором. Знову-таки йдеться про те, наскільки чистою ми зробимо цю професію на вході, наскільки буде суспільна довіра до даного інституту, настільки ефективно він працюватиме. Підірвання довіри до цього інституту, а якщо туди потраплять корупціонери, це однозначно станеться, просто знецінить усю ту роботу, яка проводилася останніх декілька років, щоб цей законопроект зміг потрапити до сесійного залу.

Прошу підтримати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу визначатися щодо поправки 246.

Повторюю, це остання поправка, яку ми сьогодні розглядаємо в рамках обговорення проекту Закону «Про медіацію». Прошу визначатися.

«За» – 39.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку відхилено.

Отже, колеги, завтра ми розпочнемо роботу із поправки 251 Альони Шкрум.

Пані Альоно, прошу завтра бути в сесійному залі о 10 годині. Доповідача також закликаю завтра о 10 годині бути в залі, щоб ми змогли оперативно це питання розглянути.

Колеги, сподіваюся, завтра політичні емоції трохи вщухнуть, і ми повернемося до законотворчої роботи Верховної Ради України, власне, до того, для чого нас і обирали народними депутатами України.

Нагадую, завтра ми розпочинаємо розгляд масштабного, надважливого проекту Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної», тож прошу всіх призупинити будь-які передвиборчі тури та бути присутніми на робочих місцях в сесійному залі.

Завтра о 10 годині я очікую всіх в залі. Бажаю всім плідної роботи в комітетах.

Ранкове засідання Верховної Ради України оголошується закритим.